

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2021/945 – 2021/965 – 2021/967 – 2021/971 – 2021/972 –
2021/973 – 2021/1056 – 2021/1093 – 2021/1140
Toplantı Tarihi/Sayısı : 13.4.2023/29
Karar Numarası : 2023/320
Başvuran : Ş. D.
Başvuran Vekili : -
Adres : Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Kars T
Muhatap Kurum/Kişi : Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın ailesinin yaşadığı Kastamonu ilinde bulunan Kastamonu E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil edilmesi istemli ve Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile şu anda bulunduğu Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşamış olduğu kötü muamele ve mağduriyet iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran tarafından Kurumumuza 9 adet başvuru yapılmış olup, bu başvurulardan 6 tanesi Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile ilgili, 3 tanesi ise Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile ilgilidir. Başvuranın dilekçeleri sırası ile; 22/9/2021 tarih ve **945** sayı, 27/9/2021 tarih ve **965** sayı, 27/9/2021 tarih ve **967** sayı, 27/9/2021 tarih ve **971** sayı, 27/9/2021 tarih ve **972** sayı, 27/9/2021 tarih ve **973** sayı, 26/10/2021 tarih ve **1056** sayı, 8/11/2021 tarih ve **1093** sayı, 30/11/2021 tarih ve **1140** sayı ile kayda alınmıştır. Başvuru formu ve ekleri ön inceleme sonrası başvuru esas incelemesinin yapılması için ulusal önleme mekanizması birimine gönderilmiştir. Başvuran dilekçelerinde benzer iddiaları dile getirdiği için tüm başvurularının bir arada incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

3. Başvuru dilekçeleri ve ekleri doğrultusunda Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvurularda başvuran özetle;

22/9/2021 Tarihli ve 945 Sayılı Dilekçesinde;

a) Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kaldığını, 16/9/2021 tarihinde Kurumumuzca düzenlenen ziyarette kendisiyle görüşüldüğünü, şikâyetlerini kapalı zarfla Kurumumuza bildirebileceğine yönelik bilgi aldığını ve bu nedenle Kurumumuza kapalı zarfta başvuru yaptığını,

b) Düzenli olarak ilaç kullandığını ancak ilaçlarını alırken insan onuruyla bağdaşmayacak bir yöntem

kullanıldığını, ilaç veren personelin zorla ağzını açtığını, dilinin altına baktıklarını, dilini dışarı çıkarmasının istendiğini, kötü muamele olan bu uygulamanın sonlanması için gerekli şikâyetleri yaptığını ancak hiçbir sonuç alamadığını, onur kırıcı bu uygulama yüzünden ilaçlarını almayı reddettiğini, daha önce de benzer uygulamalara maruz kaldığı için iğne iplikle dudaklarını diktığını, bu onur kırıcı muamelenin devam etmesi durumunda tekrar dudaklarını dikeceğini,

c) Cezaevinde 20-30 gündür tekli koğuştta kaldığını ve koğuşun üst katından lağım suyu aktığını ve bu koşulların ruh sağlığını daha kötü yaptığını,

ç) Ölümünden, kalıcı sağlık sorunlarından ya da yönetimin kendisine, kendisinin ise memurlara verebileceği zararlardan Kurum İdaresinin sorumlu olduğunu,

d) Son olarak en önemli sorununun ailesine yakın olan Kastamonu E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledilmesi hususu olduğunu ifade etmiştir.

27/9/2021 Tarihli ve 965 Sayılı Dilekçesinde;

a) 2 sağlık çalışanı ile sorunlar yaşadığını, sağlık çalışanlarının kendisini suçlu gördükleri için ilaçlarını takip etmediğini, hastane sevk evraklarını jandarma personeline vermedikleri için kardiyoloji bölümünde muayene olamadığını, yaşanan olaylar sonrasında jilet yutmak istediğini ancak memurların kendisini engellediğini, kendisini öldürmek için damarını kesmek isterken memurların kendisiyle konuştuğunu ve ikna ettiğini,

b) Sağlık görevlilerinin tutum ve davranışları yüzünden ölüm orucuna başladığını, ölüm orucu için başka bir nedeninin ise ailesine yakın yere naklinin yapılmamış olması olduğunu, nakil işlemi gerçekleşene kadar ölüm orucuna devam edeceğini,

c) Ayrıca tekli odada 2 kişi kaldıklarını, odanın yaşamak için uygun olmadığını, kendilerinin ayrı ayrı olarak üst katlarda yer alan tekli odalara yerleştirilmemesi durumunda açlık grevine devam edeceğini, rutin hastane tahlillerini vermeyeceğini ve ailesine yakın Kastamonu E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gönderilene kadar eylemlerine devam edeceğini ifade etmektedir.

27/9/2021 Tarihli ve 967 Sayılı Dilekçesinde;

a) İran asıllı bir mahkûm ile sorunlar yaşadığını, o mahkûmla kalmak istemediğini Kurum idaresine bildirdiğini, Kurum yönetiminin olumlu baktığını ancak daha sonra aynı kişinin kendi bulunduğu koğuşa verildiğini,

b) Namaz kıldığı sırada İran asıllı mahkûmun kendisine doğru geldiğini ve zarar göreceği endişesiyle kendisini koruma amaçlı mahkûmu jiletle yaraladığını,

c) Yaralama olayı üzerine disiplin cezası ve hücre hapsi aldığını, almış olduğu ceza yüzünden nakil talebinin reddedildiğini, hakkında haksız yere uygulanan disiplin cezası ile hücre hapsinin kaldırılmasını,

ç) Nakil talebinin yerine getirilmesini ve nakil masraflarının kendisinin ve ailesinin maddi durumu yetersiz olduğu gerekçesiyle devlet tarafından karşılanmasını, ailesine yakın olan Kastamonu E Tipi Ceza İnfaz Kurumuna naklinin yapılmasını talep etmektedir.

27/9/2021 Tarihli ve 971 Sayılı Dilekçesinde;

a) Cezaevine ilk girişte eşyalarını depoya kaldırdıklarını, yaklaşık bir buçuk torba eşyası olduğunu, ancak kendisine daha sonra yalnızca yarım torba eşya teslim edildiğini, kalan eşyalarının kaybedildiğini,

b) Eşyalarının bulunması için Cumhuriyet Savcılığı'na dilekçe yazdığını ancak savcılığın herhangi bir işlem yapmadığını, cezaevinden kaybolan eşyalarının bedelini talep ettiğini ancak bunun karşılanmadığını, eşyalarının bulunması için kamera kayıtlarına dahi bakılmadığını,

c) Kronik rahatsızlıklarından dolayı sürekli hastaneye gitmek zorunda olduğunu, hastane dönüşü kendisini karantina koğuşuna aldıklarını ve PCR testi yapıldığını, bu testi yaptırmak istemediğini, test olduktan sonra 10 gün yemek yiyemediğini, midesinin rahatsızlandığını, psikolojisinin bozulduğunu, test olmak istemediğini defalarca söylediğini ancak kendisine zorla test yapıldığını,

ç) Bu olaylar neticesinde 2 tane jilet yuttuğunu iddia etmekte ve Cumhuriyet savcısı ve cezaevi görevlileri hakkında gerekli işlemlerin yapılmasını talep etmektedir.

27/9/2021 Tarihli ve 972 Sayılı Dilekçesinde;

a) Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda İran asıllı bir mahkûmu cezaevi yönetiminin olumsuz tutumu nedeniyle yaraladığını, mahkûmla sorun yaşadığını cezaevi yönetimine bildirmesine rağmen kasten mahkûmun kendi koğuşuna konulduğunu, cezaevi yönetimin iyi halini bozduğunu ve ailesine yakın bir cezaevine naklini engellediğini,

b) Nakil bedelinin devlet tarafından karşılanarak kendisinin ailesine yakın olan Kastamonu E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledilmesini talep etmektedir.

27/9/2021 Tarihli ve 973 Sayılı Dilekçesinde;

a) Hastaneye sevk sırasında cinsel suçlardan cezası infaz edilen hükümlüler ile birlikte gönderildiklerini oysa kendisinin farklı suç tipinden dolayı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğunu,

b) Durumunu Ceza İnfaz Kurumu yönetimi ve savcı ile görüşmüş olmasına rağmen herhangi bir çözüm üretilmediğini,

c) Hastane sevkleri sırasında mahkûm kabul nezarethanesinde cinsel suçlardan cezası infaz edilen bir hükümlü ile birlikte kaldığını, burada kendisine sohbet esnasında kötü söz söylendiğini, bu sebeple ilgili kişinin ensesinden tuttuğunu ve bu sırada kişinin kafasının demir parmaklıklara çarptığını,

ç) Cezaevi yönetimi ve cezaevi savcısının bu duruma bilerek sebebiyet verdiğini, farklı suç gruplarından insanları bir araya getirerek burada sorun yaşanmasını ve kişilerin iyi hallerinin bozulmasının istenildiğini ifade etmiştir.

26/10/2021 Tarihli ve 1056 Sayılı Dilekçesinde;

a) İki kişilik odada birlikte kaldığı (Elazığlı olarak ifade ettiği) kişinin telefon görüşmesine çıkarıldıkları sırada infaz koruma memurlarının gözü önünde kendisine saldırdığını, memurların müdahalede bulunmadığını,

b) Daha sonra zorunlu sevk ile Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna geldiğini,

c) Burada isimlerini bilmediği mahpusların diğer mahpusları yaraladıklarını, öldürmeye çalıştıklarını, eşyalarını ve paralarını gasp ettiklerini, kendisinin de bu kişiler tarafından saldırıya uğradığını ve ölüm tehlikesi ile karşı karşıya olduğunu, kendisinin saldırıya uğramasından önce adını bilmediği bir mahpusa da saldırdıklarını ve infaz memurunun mahpusu ölüme terk ettiğini,

ç) Söz konusu olayları Ceza İnfaz Kurumunun bilmesine rağmen herhangi bir işlem yapmadıklarını, kendisinin ölümü veya sakatlanması halinde sorumluların Ceza İnfaz Kurumu Müdürü ile Ceza İnfaz Kurumu Savcısının olacağını,

d) Ceza İnfaz Kurumunda bulunan karantina koşullarının hepsinde bu mahpuslar ile organize olmuş kişilerin olduğunu, Ceza İnfaz Kurumunun belirtilen kişiler hakkında herhangi bir işlem yapmayarak bir mahpusun diğer mahpusa zarar vermesine kasten yardım ettiğini,

e) Açlık grevinde olduğu sırada tekli odalara alınması gerekirken alınmadığını ve kendisine verilmesi gerekli gıdaların düzenli olarak verilmediğini,

f) Can ve mal güvenliğinin sağlanması adına ivedi olarak Karadeniz veya Batı Karadeniz'de bulunan Ceza İnfaz Kurumlarından herhangi birine nakil işleminin gerçekleştirilmesini talep etmektedir.

8/11/2021 Tarihli ve 1093 Sayılı Dilekçesinde;

a) Kars T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu sırada açlık grevine başladığını; Kurumda tutulan bir başka mahkûm tarafından yaralandığını ve Elazığ T Tipi Ceza İnfaz Kurumuna nakil için gitmeden önce yola çıkabileceği hususunda herhangi bir doktor kontrolünden geçmediğini,

b) Şu an tutulduğu Elazığ'da; Kars'ta kendisini yaralayan mahpusun yakınlarının olduğunu ve bu nedenle can güvenliğinden endişe duyduğunu,

c) Elazığ Ceza İnfaz Kurumunda terör örgütüne üyelik suçundan dolayı tutulan mahpuslara Kurum İdaresince ayrımcı muamele yapılırken kimi mahpuslara kötü muamelede bulunulduğu,

ç) Ceza İnfaz Kurumunun koşullarına ilişkin bilgilere yer verdiği mektuplarının İdare tarafından Adalet Bakanlığına iletilmesinin engellendiğini,

d) Açlık grevine son vermesi için daha güvende olacağını düşündüğü başka bir Ceza İnfaz Kurumuna nakil edileceği tarihe kadar öncelikle tekli bir odada tutulmasının sağlanmasını ardından da naklinin ivedilikle gerçekleştirilmesini talep etmektedir.

30/11/2021 Tarihli ve 1140 Sayılı Dilekçesinde;

a) İnfaz Kurumu personeli tarafından işkence ve kötü muameleyle maruz kaldığını, bu personellerin Ş. Y. isimli personelin ekibi olduğunu,

b) 17/11/2021 tarihinde şah damarını kesmesi durumunda söz konusu personellerin işkence ve kötü muamelesi sebebiyle yaptığının bilinmesini, can güvenliğinin bulunmadığını, nakil talebinde bulunduğunu belirtmiştir.

4. Başvuranın iddialarına, hak ihlali iddiasına muhatap kurumlar olan Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan yazılı görüşleri talep edilmiştir.

Muhatap Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 8/11/2021 tarihli yazılı görüşte özetle:

a) Başvuranın Kars T Tipi Ceza İnfaz Kurumuna 8/3/2021 tarihinde Rize L Tipi Ceza İnfaz Kurumundan asayiş ve güvenlik nedeniyle nakil olarak geldiğini, hükümlünün Kuruma kabul işlemleri yapıldıktan sonra hükümlü ve tutukluların yanlarında bulundurulması gereken eşyaların aramasının yapılması gerektiğinden hükümlü Ş.D.'in de aramasının yapıldığı, aramanın ardından emanet eşya yönetmeliğinde belirtilen miktarlara uygun bir şekilde eşyaların kendisine teslim edildiği geriye kalan eşyalarının ise emanet eşya deposuna kaldırıldığı, ihtiyaç duyması veya değiştirmek istemesi halinde ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli işlemlerin yapıldığı, hükümlünün iddia ettiği gibi eşyaların kaybolması gibi bir durumun söz konusu olmadığı,

b) Ülkemizde ve tüm dünyada etkisini gösteren COVID-19 salgını ile ilgili olarak salgının önlenmesi ve yayılmasını engellemek amacı ile birtakım önlemler alındığı ve alınan bu önlemler kapsamında Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 3/9/2020 tarih ve ... sayılı yazıları uyarınca Ceza İnfaz Kurumundan dışarı çıkarılan veya Kurumlara ilk giriş yapan tüm hükümlü ve tutukluların 14 gün karantina altına alınması ve karantina süresinin tamamlanmasını müteakip yapılacak olan PCR testinin sonucuna göre normal koşula verilmesi gerektiği,

c) Bu kapsamda hükümlü Ş. D.'in Ceza İnfaz Kurumuna ilk giriş yaptığı tarih olan 8/3/2021'den itibaren rahatsızlığı ile ilgili olarak hastaneye sevki sağlandığında Kurum dışına çıktığı için Kuruma dönüşte 14 gün karantinaya alınmış olduğu ve karantina süresi sonunda PCR testinin sonucuna göre normal koşula verileceğinden dolayı hükümlünün her defasında test vermemek için Kurum personeline direnmiş olduğu ve test vermek istemediği, bu durumun da Kurumda bulunan diğer hükümlü ve tutuklular ile Kurum personelinin sağlığını tehlikeye attığı,

ç) Bu konu ile ilgili olarak hükümlü hakkında 18/5/2021 tarihinde tutanak tutulduğu, tutulan bu tutanakta hükümlünün test vermek istemediğini, eğer bu testi verirse kendisini keseceğini ve jilet yutacağını beyan ettiği,

d) Hükümlünün testi verdikten sonra bulunduğu koşula jilet yuttuğunu beyan ettiği, bu durum üzerine hükümlünün hastaneye sevk edilmek istendiği ancak Kuruma vermiş olduğu dilekçe ile her türlü tıbbi müdahaleyi ve 112 acil servis muayenesini reddettiğini,

e) Sonrasında hükümlünün her karantina sonunda test vermemek için Kurum personeline karşı direndiği ve her defasında yalan beyanda bulunarak jilet yuttuğunu söylediği,

f) Bu beyanların üzerine çağrılan 112 acil servis memurları Kuruma geldiğinde kendilerine de tedaviyi kabul etmediğini, jilet yutmadığını söylediği,

g) Kendisinden alınan COVID-19 PCR testi sonrası 10 gün yemek yiyemediği iddiası ile ilgili olarak hükümlünün Kurumda bulunduğu süre içerisinde kendisine iase edilen yemeklerini eksiksiz bir şekilde almış olduğu ve bunun yanı sıra Kurum kantininden de ihtiyacı olan yiyecekleri temin etmeye devam ettiği,

ğ) Ceza İnfaz Kurumunda bulunan tüm hükümlü ve tutukluların sağlık problemlerinin titizlikle takip edildiği, yapılan muayeneleri sonrasında doktor tarafından reçete edilen ilaçların temin edildiği ve kullanmaları gereken dozda ve saatte takiplerinin yapılarak icirildiği,

h) Ancak Kurumda bulunan bazı hükümlü ve tutukluların kendilerine verilen ilaçları içmeyip amacı dışında (biriktirerek toz haline getirme, intihar amaçlı biriktirme veya diğer hükümlü ve tutuklularla takas amaçlı kullanmak suretiyle) kullanmaları, kendisinin içmesi gereken ilaçları içmeyip koğuşunda bulunan diğer hükümlü ve tutuklulara verdiklerinin tespit edilmesi üzerine bu durumun hem ilacı içmesi gereken hükümlü ve tutukluların sağlığını tehlikeye atması hem de ilacı verdiği hükümlü ve tutukluların sağlığını tehlikeye atmasından dolayı ilaç icirilirken hükümlü ve tutukluların ilacı gerçekten içip içmediğinden emin olmak için koğuş dışına çıkarılarak personel eşliğinde kameralar önünde ilaçların icirildiği,

ı) Hükümlünün iddia ettiği gibi ağız kontrolü için dilin dışarı çıkarılmasının söz konusu olmadığı,

i) Ayrıca hükümlünün iddia ettiği bu uygulama nedeni ile ağzını diktğine, uygulamanın devam etmesi halinde tekrar ağzını dikeceğine ilişkin beyanının asılsız olduğu, Kurum revir ve acil hasta sevk yazılarında da böyle bir vukuatın gerçekleştiğine dair herhangi bir kayıt bulunmadığı, hükümlünün Kurumda bulunduğu süre içerisinde ağzını dikme gibi bir eylemi olmadığı,

j) Hükümlünün, bulunduğu koğuşta kendisi ile birlikte kalan başka bir hüküm özlüyü planlı bir şekilde saldırmak suretiyle yaralamasından dolayı tedbir amaçlı olarak tekli koğuşa verilmiş olduğu,

k) Verildiği bu koğuşta tesisat sorunu olduğunu beyan etmesi üzerine hükümlünün koğuşunun derhal değiştirilmiş ve sorunun çözüme kavuşturulmuş olduğu,

l) Kuruma geldiği tarihten itibaren hükümlü hakkında gerek normal rahatsızlıkları gerek kronik rahatsızlıkları ile ilgili olarak Kurum tarafından gerekli tüm işlemlerin eksiksiz olarak yapıldığı,

m) Ş. D. hakkında hastaneden temin edilen raporlar doğrultusunda ceza tehir işlemlerinin yapıldığı,

n) Hükümlünün Kurumda bulunan doktor tarafından yapılan muayenesinden sonra hastaneye sevk edilmesi halinde ilgili yazışmaların Cezaevi Jandarma Karakol Komutanlığı ile yapılarak Karakol Komutanlığının Kurumdan bağımsız gerçekleştirdiği planlamalar dahilinde sevk tarihlerinin belirlendiği ve hastaneye götürülerek gerekli olan tüm tedavi ve muayeneleri yaptırıldığı,

o) Ş. D. sağlık görevlilerinin tutum ve davranışlarından dolayı ölüm orucuna gittiğini beyan etmiş olsa da hükümlünün Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu süre içerisinde bir kez açlık grevine gittiği, bunun nedeni olarak ise Kastamonu E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna naklinin çıkmasını gerekçe gösterdiği,

ö) Kurum personeli yüzünden ölüm orucuna gittiği iddialarının tamamen asılsız olduğu ifade edilmiştir.

Muhatap Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 27/12/2021 tarihli yazılı görüşte özetle:

a) Ş. D.'in Kuruma disiplin nedeni ile 4/10/2021 tarihinde nakil edildiği, hükümlünün Kurumda

kaldığı süre içerisinde yasal olan taleplerinin karşılandığı, yasal olmayan taleplerinin ise yerine getirilmediği,

b) Elazığ Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından benzeri şikayetler hususunda yapılan araştırma sonucu hükümlü Ş.D.'in Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna geldiği tarihten itibaren sözlü ve yazılı taleplerinin tamamının işleme alındığı, gerek aile hekimi gerekse ilgili poliklinik uzman hekimleri tarafından yapılan muayeneler sonucunda uygun görülen tedavileri sıklıkla reddettiği,

c) Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların gerek sözlü gerek fiziki olarak hiçbir hükümlü ve tutukluya baskı ve tehdit uygulamasının söz konusu olmadığı, kanun ve yönetmelik dışında herhangi bir uygulama yapılmadığı, yapılan incelemeler sonucunda Ş. D.'in iddia ettiği gibi bir tehdidin söz konusu olmadığı,

ç) Hükümlü ve tutukluların Ceza İnfaz Kurumlarındaki hasımlarını beyan etmesi durumunda aynı odalara verilmelerinin söz konusu olmadığı, hastaneye ve adliyeye gidiş ve gelişlerin hasımlık hükümlü ve tutukluların denk gelmeyecek şekilde ayarlandığı,

d) Hükümlünün zaman zaman keyfi ve yasal olmayan isteklerini kabul ettirmek için çeşitli yollara başvurduğu, taleplerinin kabul edilmesi amacı ile soyut düşüncelerle asılsız iddialarda bulunarak açlık grevi eylemlerine başladığı,

e) Hükümlünün dilekçesinde bahsettiği iddiaların gerçeği yansıtmadığı gibi başka bir Ceza İnfaz Kurumuna nakil gitmek için bu yollara başvurduğunun anlaşıldığı ifade edilmiştir.

Muhatap Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğünden alınan 30/12/2021 tarihli yazılı görüşte özetle:

a) 10/7/2015 tarihinden itibaren adli suçlardan hükümlü ve tutukluların istek üzerine nakil işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirilmekte olduğu ve taleplerin "Hükümlü Nakil Sistemi (HÜNSIS) Programı" çerçevesinde sistem tarafından otomatik olarak değerlendirildiği,

b) Bu kapsamda, kurumların sınıflandırılmaları, kapasiteleri ile mevcutları HÜNSIS ekranında tanımlanmış olup talep edilen ceza infaz kurumlarının kapasitesinin dolu olması halinde ret onayının, boş yer olması ve konumuna uygun olması durumunda da nakil uygun onayının sistem tarafından otomatik olarak verildiği,

c) Adı geçenin, Genel Müdürlüğün 24/9/2021 tarihli ve 77204178.207.01-11371/... sayılı yazısıyla, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Disiplin Nedeniyle Nakil" başlıklı 55'inci maddesi ile 5/6/2015 tarihli ve 167 No.lu Genelgenin İkinci Bölüm 16'ncı maddesinin birinci fıkrası gereğince, Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna naklinin uygun görüldüğü, söz konusu naklin 4/10/2021 tarihinde gerçekleştiği,

ç) Buna göre de, 5275 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "*Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, mahkeme kararı, kurum güvenliği, can güvenliği veya hastalık sebepleriyle nakil hariç, altı ay kalmak zorundadırlar.*" hükmü uyarınca, adı geçenin günümüz itibarıyla isteği üzerine başka Ceza İnfaz Kurumuna naklinin mevzuata aykırı olduğu hususu ifade edilmiştir.

5. Başvuran tarafından muhatap kurumlar olan Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Elazığ T Tipi

Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun cevaplarına ilişkin olarak görüş sunulmuştur.

Başvurandan 14/12/2021 tarihinde Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün cevabına ilişkin olarak alınan yazılı görüşünde özetle:

a) Kars Ceza İnfaz Kurumu Kars Ceza İnfaz Kurumu İdaresi tarafından iletilen cevabın İdarenin sorumluluğundan kaçınmak amacıyla verilen yalan beyanlara dayandığı,

b) Kendisinin jilet yutmadığı yönündeki cevapların gerçeği yansıtmadığı, jiletleri yuttuğunu ancak Kuruma kin duyduğu için tedaviyi kabul etmediğini ve röntgen çektiğini,

c) Dudaklarını dikmediği yönündeki cevapların da gerçeği yansıtmadığı, dudaklarını diktiğini gelen cevapların yalan beyanlar olduğunu,

ç) Kars Ceza İnfaz Kurumuna geldiğinde bir buçuk boy çöp poşeti eşyasının kendisine teslim edilmediğini, daha sonra bir buçuk ile iki buçuk ay sonra yarım poşet eşyasının verildiğini, tüm eşyalarının verilmediğini, eşyalarının kaybolduğunu,

d) Tekli odada kaldığı sırada Elazığlı olarak belirttiği oda arkadaşı tarafından telefon görüşmesine çıktıkları anda delici alet ile kendisine saldırıldığını, kendi çabaları ile fazla yara almadan kurtulduğunu, memurların bir müdahalede bulunmadığını,

e) Olay günü 30-35 gündür açlık grevinde olmasına rağmen birkaç gün içerisinde Elazığ Ceza İnfaz Kurumuna gönderildiğini,

f) Hem yaralı hem de açlık grevinde iken Elazığ'a gönderildiğini normalde açlık grevinde olan bir mahkûmun açlık grevini sonlandırmadığı sürece bir yere gönderilemeyeceği,

g) Daha önce İranlı bir mahkûm ile tartıştığını, kendisinin odasına verilmemesini belirttiğini ancak İdarenin mecbur kalmadıkça vermeyeceklerini belirtmiş olmasına rağmen İranlı kişinin birkaç gün sonra aynı koşula verildiğini, akşam namazını kıldığı sırada İranlının üzerine geldiğini gördüğünü, kendisinin İranlı mahkûma jiletle saldırdığını,

ğ) Ülkesini sevmeyen Kurum İdaresinin, ülkeye küfür eden İranlı mahkûmu bu maksatla onun bulunduğu koşula verdiklerini, kendisinin ülkeye küfür edilmesi durumuna karşı olduğu için bu olayların yaşandığını,

h) Bu olay sonucunda kendisine kasten öldürme suçundan dava açıldığını, bu durumun sebebinin savcüyı reddetmesi ve "senden emir alan bu Kurumun memurlarını tanımam" sözleri olduğunu,

ı) Kendisini yaralayan Elazığlı mahkûm un ailesinin Elazığ'da yaşadığını, mahkûmun iki yeğeninin aynı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğunu, kendisini yaralayan mahkûmun başka mahkûm ve infaz koruma memurları akrabalarının da bu Kurumda olduğunu, bu sebeplerle can güvenliğinin bulunmadığını,

i) Kendisinin bilerek Kars Ceza İnfaz Kurumu tarafından Elazığ'a ölüme gönderildiğini,

j) Kendisinin İranlı mahkûm ile yaşadığı olay sonrası tarafına dava açılmasına rağmen Elazığlı mahkûm tarafından yaralandığı olayda kendisi şikayetçi olmamasına rağmen cezaevi yönetimi tarafından dava açılması gerektiğini ancak davanın açılmadığını,

k) Ailesine yakın olan Ceza İnfaz Kurumlarından birine sevk olunmak istediğini, sevk olunmazsa ya öldürüleceğini ya da kendisini öldüreceğini ifade etmiştir.

Başvurandan 31/1/2022 tarihinde Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün cevabına ilişkin olarak alınan yazılı görüşünde özetle:

a) Ş. Y. isimli Başmемur tarafından tehdit edildiğini, kendisi dışında başka mahkûmlara da kötü muamelede bulunduğunu,

b) Elazığ Cumhuriyet Başsavcılığına ve Kurum müdürüne yazdığı dilekçelerine iddiaların doğru olmadığı yönünde cevaplar aldığı,

c) Elazığ Ceza İnfaz Kurumunda Kars Ceza İnfaz Kurumunda iken sorun yaşadığı Elazığlı mahkûmun üç yeğenin bulunduğunu, bunların da her koşulda akraba ve tanıdıklarının olduğunu öğrendiğini bu sebeple hasımlarının çoğaldığını ve can güvenliğinin bulunmadığını,

ç) Ailesinin bulunduğu ile yakın Ceza İnfaz Kurumlarından birine sevki sağlanmadığı sürece açlık grevinde bulunacağını, ölmesi durumunda sorumluların Cumhuriyet Başsavcılıkları, Kurum savcıları ve Kurum yönetimi olduğunu,

d) Açlık grevine gitmesinin diğer bir sebebinin ise ilgili makamlara yazmış olduğu dilekçelerin gönderilmediği hususu olduğunu,

e) Bulduğu koşu Elazığlı hasımlarının arkadaşları olabileceği ihtimaline karşılık verilmek istenen mahkûmların verilmemesini istediğini, bu durum sebebiyle bulunduğu koşudaki başka bir mahkûm ile arasının açıldığını, memurların mahkuma Ş. D. ile aranızda sorun var mı diye sorduklarını bu durumun da mahkûm ile birbirlerine zarar verilmesinin planlandığını ifade etmiştir.

6. Başvuranın cevabi dilekçesinde belirtmiş olduğu hususlar çerçevesinde Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan ve Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan ek bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

Başvuranın diğer iddialarına ilişkin olarak Muhatap Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 26/4/2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a) Ş. D.'in bulunduğu tekli koşu tesisat sorunu olmasını beyan etmesi üzerine odasında gerekli tamirat işlemlerinin yapılarak tekrar odasına yerleştirildiği, odasındaki tamirat işlemlerinin hükümlünün talebi üzerine Kurum idaresince görevli personel tarafından gerçekleştirilmiş olduğu, bu değişikliklere ve tamirat işlemlerine ilişkin herhangi bir idare ve gözlem kurulu kararı bulunmadığı,

b) Ş. D.'in 29/7/2021 tarihinde kendisi ile aynı koşu bulunan İran asıllı T. E. isimli mahkûmu kendi imkanlarıyla hazırladığı jilet uçlu silahla yaraladığı,

c) Başvuranın şahıs ile önceden tartışmış olduklarını İdareye bildirmiş olduğunu iddia etmesine rağmen bahsi

geçen İranlı mahkûmu hasım gösterdiğine dair UYAP dosyasından herhangi bir kayda rastlanmadığı,

ç) Başvurucunun bahsetmiş olduğu Elazığlı mahkûmun Kurum hükümlülerinden A. P. olduğu, ikili arasında 23/9/2021 tarihinde yaşanan olayda hükümlü A. P.'in başvuru el yapımı bir delici alet ile yaraladığı, olayla ilgili Kurum tarafından 8/10/2021 tarihinde yazılmış olan ... sayılı müzekkere ile suç duyurusunda bulunulduğu, Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün dava açma yetkisi bulunmadığı, Hükümlü Ş. D.'in iddiasının aksine kendisine saldıran A. P. hakkında suç duyurusunda bulunulduğu,

d) Ş. D. ve A. P. isimli şahısların her ikisinin de olay sonrası yapılan aramalarda koşullarında yapmış oldukları delici/kesici aletlerin bulunduğu, 23/9/2021 tarihinde aynı koşu altında hükümlülerin telefon görüşmesi için dışarı çıkarken A. P.'in bu aleti yanına aldığı ve Ş.D.'e planlı olarak saldırdığı, bu saldırının hükümlüler koşu altında çıktıktan hemen sonra, henüz görevli personeller tarafından üst aramaları yapılmadan gerçekleştiği, olay yerinde bulunan personellerin ikiliyi derhal ayırarak aralarındaki şebeke kapısını kilitleyerek öncelikle Ş. D.'i güvenlik altına aldıkları ve ardından A. P.'i ikna ederek elindeki aleti aldıkları,

e) Hükümlü Ş. D.'in Kurumda bulunduğu süre içerisinde bir kez açlık grevine gittiği, Kastamonu E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna naklinin çıkmamasını gerekçe olarak gösterdiği, Ş. D.'in Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 4/10/2021 tarihinde nakil edilmiş olduğu ve şahsın nakli için Kurum revirinden yol raporu alındığı,

f) Kuruma asayiş ve güvenlik nedeniyle nakil gelen Ş. D.'in Kurumdan disiplin nedeniyle nakil olduğu, nakil olmasının akabinde nakil gittiği Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 4/10/2021 tarih ve ... sayılı müzekkere ile hükümlünün açlık grevinde olduğunun bildirildiği, hükümlünün iddialarının aksine açlık grevinde olduğu bilinen bir hükümlü/tutuklunun bir yere gönderilmeyeceği hususunda herhangi bir hüküm bulunmadığı ifade edilmiştir.

Başvuranın diğer iddialarına ilişkin olarak Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 28/4/2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a) Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil gelen hükümlü ve tutukluların kayıtları yapılır iken hasımlık durumlarının kendilerine sorulduğu, hasımlık olduğu kişi var ise isimleri kayıt edilerek Kurumda bulunup bulunmadığının tespit edildiği ve oda yerleştirmelerinin buna göre idare ve gözlem kurulu tarafından yapıldığı,

b) Adı geçen hükümlünün Kuruma girişte ve akabinde Kurumda hasımlık olduğunu bildirir bir talep dilekçesinin olmadığı, kişinin 28/4/2022 tarihli UYAP YARDEF Hasımlık Sorgulama Raporundan da hasım bildirdiği veya kişiyi hasım bildiren kimsenin olmadığı tespit edildiği,

c) Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hükümlü ve tutuklular tarafından resmi kurum ve kuruluşlara hitaben yazılan dilekçelerin görevli infaz ve koruma memurları tarafından toplanarak Kurum Başmemurluk Birimine getirildiği, Başmemurluk Biriminde dilekçelerin incelenip ilgili olduğu birimlere ulaştırıldıktan sonra, dilekçelerin muhatabına gönderildiği,

ç) Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda İnfaz ve Koruma Başmemuru olarak görev yapmakta olan Ş. Y. S.'in, Ş. D.'e kötü muamelede bulunmadığı, sözlü telkinde bulunduğu ve telkinde

bulunur iken "kendine zarar verme, canına yazık, bu şekilde cezan bitmez, aksine disiplin cezaların nedeniyle cezanın üzerine ceza ekleniyor" diyerek tavsiyede bulunduğu, Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun 24 saat güvenlik kameralarıyla izlendiği, Kurumda bulunan herhangi bir hükümlüye karşı yapacağı olumsuz tutum ve davranışın gerek adli gerekse idari yönden yaptırım olacağını, hükümlü Ş. D.'in bahsettiği gibi kimseye fiili veya sözlü olarak kötü muamelede bulunmadığı ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "*inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*" gerekmektedir.

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre; "*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın, iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'e göre hükümlü ve tutuklular Sözleşme kapsamında kalan temel hak ve hürriyetlerin tamamına kural olarak sahiptir (Hirst/Birleşik Krallık B. No: 74025/01, 6/10/2005).

12. AİHM, ceza infaz kurumlarında tutulmanın doğası gereği mahpusun özel ve aile yaşamı üzerinde çeşitli sınırlamaların meydana geldiğini kabul etmektedir (AİHM, Khodorkovskiy ve Lebedev / Rusya Kararı, B. No. 11082/06 ve 13772/05, 25/8/2013). Anayasa Mahkemesi (AYM)'ne göre de mahkûmların temel hak ve hürriyetlere genel olarak sahip olmaları, bu hakların mahkûmlar için ceza infaz kurumu dışındaki bireyler kadar güvence altına alındığı anlamında değerlendirilmemelidir. Zira, ceza infaz kurumlarının işlevi ve amacı kapsamında mahkûmların haklarının ceza infaz kurumuna girmekle zaten sınırlandığı belirtilmektedir (AYM, Mehmet Reşit Arslan ve diğerleri, B. No: 2017/14700, 4/11/2020). Ayrıca AİHM, AİHS'in mahpuslara tutulma yerlerini seçme hakkı vermediğini ve mahpusların ailelerinden ayrılmalarının ve onlardan belli bir mesafe uzaklıkta

tutulmalarının kaçınılmaz bir sonuç olduğunu belirtmektedir (AİHM, Vintman / Ukrayna, B. No: 28403/05, 23/10/2014).

13. Cezaevlerinde özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin, tutuldukları alanların devletin kontrolü altındaki özel alanlar olması, devletin hem bu kurumda bulunanların güvenliklerinin korunması hem de düzen ve disiplini tesis etme yükümlülüğünün bulunmasının sonucu olarak bu kişilerin sosyal ilişkilerinin ve dış dünya ile iletişimlerinin sınırlandırılması kaçınılmaz olacaktır. AİHM'e göre, suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi cezaevinde güvenliğin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir makul gerekliliklerin olması durumunda mahpusların sahip oldukları haklar sınırlanabilmektedir (AİHM Silver ve Diğerleri/Birleşik Krallık, B.No: 5947/72, 6205/73, 7052/75, 7061/75, 7107/75, 7113/75, 7136/75, 25/3/1983).

14. Başvuran düzenli olarak ilaç kullandığını ancak ilaçlarını alırken insan onuruyla bağdaşmayacak bir yöntem kullanıldığını, ilaç veren personelin zorla ağzını açtırdığını, dilinin altına baktıklarını, dilini dışarı çıkarmasının istendiğini, kötü muamele olan bu uygulamanın sonlanması için gerekli şikâyetleri yaptığını ancak hiçbir sonuç alamadığını iddia etmektedir.

15. Başvuranın iddiaları ile ilgili Ceza İnfaz Kurumu idaresi tarafından gönderilen cevapta; "Ceza İnfaz Kurumunda bulunan tüm hükümlü ve tutukluların sağlık problemlerinin titizlikle takip edildiği, yapılan muayeneleri sonrasında doktor tarafından reçete edilen ilaçların temin edildiği ve kullanmaları gereken dozda ve saatte takiplerinin yapılarak içirildiği, ancak Kurumda bulunan bazı hükümlü ve tutukluların kendilerine verilen ilaçları içmeyip amacı dışında (biriktirerek toz haline getirme, intihar amaçlı biriktirme veya diğer hükümlü ve tutuklularla takas amaçlı kullanmak suretiyle) kullanmaları, kendisinin içmesi gereken ilaçları içmeyip koğuşunda bulunan diğer hükümlü ve tutuklulara verdiklerinin tespit edilmesi üzerine bu durumun hem ilacı içmesi gereken hükümlü ve tutukluların sağlığını tehlikeye atması hem de ilacı verdiği hükümlü ve tutukluların sağlığını tehlikeye atmasından dolayı ilaç içirilirken hükümlü ve tutukluların ilacı gerçekten içip içmediğinden emin olmak için koğuş dışına çıkarılarak personel eşliğinde kameralar önünde ilaçların içirildiği, başvuranın iddia ettiği gibi ağız kontrolü için dilin dışarı çıkarılmasının söz konusu olmadığı, ayrıca hükümlünün iddia ettiği bu uygulama nedeni ile ağzını diktiğine, uygulamanın devam etmesi halinde tekrar ağzını dikeceğine ilişkin beyanının asılsız olduğu, Kurum revir ve acil hasta sevk yazılarında da böyle bir vukuatın gerçekleştiğine dair herhangi bir kayıt bulunmadığı, hükümlünün Kurumda bulunduğu süre içerisinde ağzını dikme gibi bir eylemi olmadığı" ifade edilmiştir.

16. Dünya Tabipler Birliği tarafından mahkûmlarda beden aramalarıyla ilgili yapılan açıklamada; arama işlemlerinin insancıl biçimde, özel yerlerde ve mahpusa saygılı bir biçimde yapılması gerektiği, aramayı gerçekleştiren personelin mahpusla aynı cinsiyette olması gerektiği, aramayı gerçekleştirecek personelin yeterli tıbbi bilgi ve beceriye sahip olması gerektiği, beden boşluğu aramalarında ancak istisnai durumlarda hekim katılımının gerçekleşeceği belirtilmiştir (45. Dünya Tabipler Birliği Genel Kurulu, "Mahkûmlarda Beden Aramalarıyla ilgili Dünya Tabipler Birliği Açıklaması", Budapeşte-Macaristan, Ekim 1993, para. 5 ve 11.).

17. İlgili mevzuat uyarınca beden çukurlarında yapılan aramalar Ceza İnfaz Kurumu hekimi tarafından gerçekleştirilmelidir. Beden çukuru kavramına vücudun hangi kısımlarının dâhil olacağı ayrıntılı olarak Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik hükümlerince düzenlenmemiştir. Bu hususta; Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 75'inci maddesi ve Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti Hakkında Yönetmelik'in 3'üncü maddesi ile düzenlenen iç beden muayenesine ilişkin düzenlemelerden kafa, göğüs, karnı boşlukları ile cilt altı dokularının

beden çukuru kavramı içerisinde sayılabileceği değerlendirilmektedir.

18. Yargıtay'a göre; bu konuda ağız, koltuk altı gibi beden boşlukları ile ayak, kol, saç arası gibi vücut bölgelerine tıbbi araç kullanılmaksızın bakılması arama hükümlerine tabidir (YCGK, E.2016/800, K.2017/120, 28/2/2017.). Ağız bölgesi beden çukuru olarak kabul edilmemiştir. Ağız aramasının gerçekleştirilmesi için bir tıbbi araç gerekli değildir. Ağız içi aramaları, mahpusun ceza infaz kurumuna girişinde veya çıkışında kurumun güvenliğini tehlikeye düşürecek veya suç unsuru teşkil edebilecek bir cismin kuruma girişini önlemek amacıyla yapılan bir aramadır. Bununla birlikte kişinin ağız içi araması yapılmamakta olup iddia edildiği üzere ilacı gerçekten yutup yutmadığı kontrol edilmektedir. Ayrıca Kurum ağız içi aramanın yapılmadığını ifade etmektedir. Burada hem kişinin sağlığının korunması hem de alınan ilacın kullanım amacı dışında illegal yollarla farklı amaçlar için kullanılıp kullanılmadığının tespit edilmesi adına kişinin gerçekten ilacı alıp almadığının anlaşılması önemlidir. Bu manada kameraların önünde koğuşun dışında ilaçların verilmesinin insan onurunu zedeleyen bir uygulama olmadığı ve işlemlerin usulüne uygun olarak yerine getirildiği, bu sebeple söz konusu iddianın yerinde olmadığı ve işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin "**ihlal bulunmadığı**" değerlendirilmiştir.

19. Başvuran bir diğer iddiasında, İran asıllı bir mahkûm ile sorunlar yaşadığını, o mahkûmla kalmak istemediğini Kurum idaresine bildirdiğini, Kurum yönetiminin olumlu baktığını ancak daha sonra aynı kişinin kendi bulunduğu koğuşa verildiğini, namaz kıldığı esnada İran asıllı mahkûmun kendisine doğru yürüdüğünü, zarar göreceği endişesiyle kendisini koruma amaçlı mahkûmu jiletle yaraladığını belirtmiştir.

20. Cezaevi idaresi tarafından gönderilen bilgi ve belgelerden Ş. D.'in 29/7/2021 tarihinde kendisi ile aynı koğuştaki bulunan İran asıllı T. E. isimli mahkûmu kendi imkanlarıyla hazırladığı jilet uçlu silahla yaraladığı, Ş. D.'in şahıs ile önceden tartışmış olduklarını İdareye bildirmiş olduğunu iddia etmiş olmasına rağmen bahsi geçen İranlı mahkûmu hasım gösterdiğine dair UYAP dosyasından herhangi bir kayda rastlanmadığı ifade edilmiştir. Olayla ilgili Ş. D. ve aynı odada bulunan diğer mahpusların alınan ifadelerinde şunlara yer verilmiştir:

21. Ş. D. 6/8/2021 tarihli ifadesinde; *"Ben yaklaşık 5 aydır bu Ceza İnfaz Kurumunda kalmaktayım. Bu kişi ile daha önce karantina koğuşunda denk geldik. Bir arada olduğumuz sırada bayrağımıza milletimize küfür ettiğinden dolayı kendisine olumsuz bir tavıram oluşmuştu. Olay günü ben namaz kılıyordum. Namazdan kalktığım esnada benim üzerime doğru geldiğini görünce bana vurarak zarar vereceğini düşündüğüm için kendimi tutamayarak cebimde bulunan jileti T.'in koluna salladım. Diyeceklerim bundan ibarettir. T.'dan Vatanıma milletime bayrağıma küfür ettiği için şikâyetçiyim. Başka bir diyeceği olup olmadığı soruldu. Başka bir diyeceğinin olmadığına beyan ederek ifadesini bir kez de okuduktan sonra doğruluğunu imzası ile tasdik etti."*

22. İran asıllı hükümlü T. E.'un olaya dair alınan ifadesinde; *"Ben olayın olduğu gün C-5 koğuşunda yaşamış olduğum tartışmadan dolayı geçici koğuşa verildim. O gün Ş. namaz kılıyordu. Namaz kıldıktan sonra ben çay içerken Ş. D. bana sen K. A. ile kavga etmişsin dedi ve sonra masadan kalkıp yatağa gitti. Yatağından geldikten sonra jiletle kollarıma kesikler attı. Yaşanan bu olaydan dolayı kimseden şikâyetçi değilim. Sebebi ise gittiğim her koğuştaki beni K. A.'nın adamı olduğu söylenen kişilerin bana zarar verip öldürmelerinden korktuğum içindir. C-7 koğuşunda kaldığımda L. E. ve C. İ.'dan, C-5 koğuşunda kaldığımda G. Ç.'ten ve S. G.'ten ve son olarak ta yine C-5 koğuşunda U. Ö. ile bu tür sıkıntılar yaşadım."*

Can güvenliğim olmadığını düşünüyorum."

23. Olayın yaşandığı esnada olay yerinde bulunan Hükümlü H. D. tanık ifadesinde; *"Ben karantina süremi tamamlamak için geçici koğuştaydım. Olay günü T. 'i bizim koğuşa verdiler. T. koğuşa girer girmez Ş. D. 'in yatağına doğru gitti. Ş. bu arada namaz kılıyordu. Aralarında bir konuşma oldu ama ne konuştuklarını duymadım. Sonrasında Ş. namazdan kalktıktan sonra sen beni mi dolandırıyorsun sen niye buraya geldin diyerek çakmağın alt kısmına yerleştirmiş olduğu jiletle T. 'ın kollarına vurmaya başladı. Ben hemen araya girerek olayın büyümesini engelledim ve bizimle aynı koğuştaki bulunan A. isimli mahkuma zile basmasını söyledim. Sonrasında memurlar koğuşa gelip olaya müdahale ettiler. Yaşanan bu olayla ilgili gördüğüm ve duyduğum bundan ibarettir."*

24. Olay günü aynı koğuştaki bulunan Hükümlü A. P. 'in tanık ifadesinde ise; *"Ben bu kuruma nakil olarak geldiğim için karantina süremi tamamlamak için geçici koğuştaki kalmaktaydım. Olayın olduğu gün T. isimli mahkum koğuşa verildi. Bu arada Ş. namaz kılıyordu. Namazı bittikten sonra T. 'a ben sana buraya gelme demedim mi dedi. T. 'da dur bir bardak çay içeyim beni kes dedi. Ben ne olduğunu anlamadım. T. 'ın psikolojisinin bozuk olduğunu düşündüm. Sonrasında da Ş. D. T. 'ın koluna jilet atmaya başladı. Baktık olay daha farklı boyutlara girecek ben ve benimle beraber aynı koğuştaki kalan H. D. araya girdik ve zile basarak memurlara haber verdik. Yaşanan bu olayla ilgili gördüğüm ve duyduğum bundan ibarettir."*

25. Yukarıda yer alan ifadelerden de anlaşıldığı üzere olayın yaşandığı koğuştaki geçici karantina koğuşudur. Ceza İnfaz Kurumlarında mahpuslar kuruma ilk girişte, hastane veya adliyeye gitmeleri durumunda yani cezaevi dışına çıkmaları halinde tedbir amaçlı dönüşte karantina koğuşlarına alınmakta ve burada karantina süresince kalmaktadırlar. Başvuran Ş. D. 'in karantina koğuşunda bulunduğu sırada hasımlık olduğunu iddia ettiği İran uyruklu mahkûm da karantina koğuşuna getirilmiş ve olay bundan sonra yaşanmıştır. Yaşanan olayla ilgili başvuran tarafından daha önce Kuruma bir hasımlık dilekçesi verilmediği incelenen bilgi ve belgelerden anlaşılmıştır. Kurum İdaresinin böyle bir hasımlık olayını başvuranın yazılı dilekçesi olmaksızın bilmesi olanaksızdır. Bununla birlikte başvuranın hasımlık olduğunu iddia ettiği kişiyle karşılaşmalarında, İranlı mahkûmun kendisine yönelik herhangi bir fiziksel müdahalesi olmaksızın kişiye doğrudan jiletle saldırması hali tanık ifadelerinden de doğrulanmıştır. Bu manada Kurum tarafından yapılabilecek gerekli işlemlerin yapıldığı, kişinin kendisi kaynaklı sorunların yaşandığı, bu sorunlardan Kurum İdaresini sorumlu tutmaya çalıştığı anlaşılmış olup Kurum İdaresinin üzerine düşen usule ilişkin yükümlülüklerini yerine getirdiği, bu sebeple söz konusu iddianın yerinde olmadığı ve işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin **"ihlal bulunmadığı"** değerlendirilmiştir.

26. Başvuran, cezaevine ilk girişte eşyalarını depoya kaldırdıklarını, yaklaşık bir buçuk torba eşyası olduğunu, ancak kendisine daha sonra yalnızca yarım torba eşya teslim edildiğini, kalan eşyalarının kaybedildiğini, eşyalarının bulunması için Cumhuriyet Savcılığına dilekçe yazdığını ancak Savcılığın herhangi bir işlem yapmadığını, cezaevinden kaybolan eşyalarının bedelini talep ettiğini ancak bunun karşılanmadığını, eşyalarının bulunması için kamera kayıtlarına dahi bakılmadığını iddia etmiştir.

27. Muhatap Kars T Tipi Ceza İnfaz Kurumu tarafından, Kuruma 8/3/2021 tarihinde Rize L Tipi Ceza İnfaz Kurumundan asayiş ve güvenlik nedeniyle nakil olarak geldiği, hükümlünün Kuruma kabul işlemleri yapıldıktan sonra hükümlü ve tutukluların yanlarında bulundurulması gereken eşyaların aramasının yapılması gerektiğinden hükümlü **Ş. D. 'in** de aramasının yapıldığı, aramanın ardından Emanet Eşya

Yönetmeliği'nde belirtilen miktarlara uygun bir şekilde eşyaların kendisine teslim edildiği geriye kalan eşyalarının ise emanet eşya deposuna kaldırıldığı, ihtiyaç duyması veya değiştirmek istemesi halinde ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli işlemlerin yapıldığı, hükümlünün iddia ettiği gibi eşyaların kaybolması gibi bir durumun söz konusu olmadığı ifade edilmiştir.

28. Yapılan incelemede başvuranın cezaevine ilk girişte eşyalarının eşya alındı makbuzu ile Kuruma alındığı ve bazı eşyalarının eşya teslim makbuzu ile başvurana teslim edildiği bazı eşyaların ise depoya kaldırıldığı anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil olarak geldiğinde eşyaları teslim alınmış burada kayıt altına alınan eşya alındı makbuzu ile Kars T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda tutulan makbuzlarda bulunan eşyaların uyumlu olduğu yapılan incelemede tespit edilmiştir. Ayrıca başvuran tarafından özellikle kaybolduğunu iddia ettiği bir eşyaya dair dilekçelerinde bir detay verilmemiş sadece bir buçuk torba eşya ile geldiğini kendisine yarım torba eşya verildiğini belirtmiştir. Konu ile ilgili herhangi bir detay vermemesi, iddia ettiği hususların araştırılmasını zorlaştırmakta olup ayrıca kayıt altına alınan tutanaklardan da bu iddiaları doğrulayacak bir sonuca ulaşılammıştır. Bu bağlamda başvuranın belirtmiş olduğu hususların açıkça dayanaktan yoksun olup **"kabul edilmez"** olduğu değerlendirilmiştir.

29. Başvuranın, tekli odada kaldığı sırada Elazığlı olarak belirttiği oda arkadaşı tarafından telefon görüşmesine çıktıkları anda kendisine delici alet ile saldırıldığını, kendi çabaları ile fazla yara almadan kurtulduğunu memurların bir müdahalede bulunmadığını, kendisinin İranlı mahkûm ile yaşadığı olay sonrası tarafına dava açılmasına rağmen Elazığlı mahkûm tarafından yaralandığı olayda kendisi şikayetçi olmamasına rağmen cezaevi yönetimi tarafından dava açılması gerektiği ancak davanın açılmadığı iddiaları ile ilgili olarak;

30. Muhatap Kurum cevabında, Ş. D. ve A. P. isimli şahısların her ikisinin de olay sonrası yapılan aramalarda koşullarında yapmış oldukları delici/kesici aletlerinin var olduğu, 23/9/2021 tarihinde aynı koşu da kalan hükümlülerin telefon görüşmesi için dışarı çıkarken A. P.'in bu aleti yanına aldığı ve Ş. D.'e planlı olarak saldırdığı, bu saldırının hükümlüler koşu dan çıktıktan hemen sonra, henüz görevli personeller tarafından üst aramaları yapılmadan gerçekleştiği, olay yerinde bulunan personellerin ikiliyi derhal ayırarak aralarındaki şebeke kapısını kilitleyerek öncelikle Ş. D.'i güvenlik altına aldıkları ve ardından A. P.'i ikna ederek elindeki aleti aldıkları belirtilmiştir.

31. Başvurucunun bahsetmiş olduğu Elazığlı mahkûmun Kurum hükümlülerinden A. P. olduğu, ikili arasında 23/9/2021 tarihinde yaşanan olayla ilgili Kurum tarafından 8/10/2021 tarihinde yazılmış olan ... sayılı müzekkere ile suç duyurusunda bulunulduğu gönderilen resmi yazılardan anlaşılmıştır. Kurum tarafından Kars Cumhuriyet Başsavcılığına yazılan yazıda ise; *"Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumumuzda Hükümlü olarak bulunan A. P.'in 23/9/2021 tarihinde telefon görüşüne çıkarılacağı esnada üst araması yapılacaktan Hükümlü Ş. D.'i yapmış olduğu suç aleti ile yaralaması sonucu görevli bulunan personel tarafından düzenlenen 23/9/2021 tarihli tutanak, darp cebir raporları, ifadeler ve hükümlü A. P.'in yapmış olduğu suç aleti ve hükümlülerin kalmış olduğu koşu da yapılan aramada ele geçirilen Hükümlü Ş. D.'in yapmış olduğu aletler Adli tahkikata esas olmak üzere kapalı zarf içerisinde yazımızın ekinde gönderilmiştir. Bilgilerinize arz olunur."* ifadelerine yer verilmiştir.

32. Bu minvalde başvuranın yaralandığı olayla ilgili olarak cezaevi yönetimi tarafından gerekli işlemlerin yapılmadığı hususundaki iddialarının gerçeği yansıtmadığı anlaşılmış olup Kurum İdaresinin üzerine düşen usule

ilişkin yükümlülüklerini yerine getirdiği, bu sebeple söz konusu iddianın yerinde olmadığı ve işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin "**ihlal bulunmadığı**" değerlendirilmiştir.

33. Başvuran, cezaevinde 20-30 gündür tekli koğuştta kaldığını ve koğuştun üst katından lağım suyu aktığını bu koştulların ruh sağılığını daha kötü yaptığını iddia etmiştir.

34. Merkez İdaresi tarafından konu ile ilgili olarak, "Hükümlünün, bulunduğı koğuştta kendisi ile birlikte kalan başka bir hüküm özlüyü planlı bir şekilde saldırmak suretiyle yaralamasından dolayı tedbir amaçlı olarak tekli koğuştta verilmiş olduğı, verildiğı bu koğuştta tesisat sorunu olduğunu beyan etmesi üzerine hükümlünün koğuştunun derhal değıştirildiğı gerekli tamiratların yapılmasının ardından tekrar odasına yerleştirdiğı, odasındaki tamirat işlemlerinin hükümlünün talebi üzerine Kurum idaresince görevli personel tarafından gerçekleştirilmiş olduğı, bu değışikliklere ve tamirat işlemlerine ilişkin herhangi bir idare ve gözlem kurulu kararı bulunmadığı" ifade edilmiştir. Söz konusu iddiaların dayandığı bir temel bulunmamaktadır. Başvuranın bu iddiaları hakkında açıkça dayanaksız olduğı gerekçesi ile söz konusu iddiaların "**kabul edilmez**" olduğı değerlendirilmiştir.

35. Başvuran sağılık görevlilerinin tutum ve davranışları yüzünden ölüm orucuna başladığını, ölüm orucu için başka bir nedeninin ise ailesine yakın yere naklinin yapılmamış olması olduğunu, nakil işlemi gerçekleşene kadar ölüm orucuna devam edeceğini iddia etmiştir.

36. Somut olayda başvuranın iddiaları ile cezaevi yönetimi tarafından gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde başvuranın Kars T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğı dönemde bir kez açlık grevine gittiğı, açlık grevine gitme sebebinin ise Kastamonu E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil olmak isteğı olduğı gönderilen bilgi ve belgelerden anlaşılmıştır. Bu bağlamda başvuranın sağılık görevlilerinin tutum ve davranışlarından dolayı ölüm orucuna başladığı iddialarının dayanaksız olduğı ve bu sebeple "**kabul edilmez**" olduğı değerlendirilmiştir.

37. Başvuran kronik rahatsızlıklarından dolayı sürekli hastaneye gitmek zorunda olduğunu, hastane dönüşü kendisini karantina koğuştuna aldıklarını ve PCR testi yapıldığını, bu testi yaptırmak istemediğini, test olduktan sonra 10 gün yemek yiyemediğini, midesinin rahatsızlandığını, psikolojisinin bozulduğunu, test olmak istemediğini defalarca söylediğini kendisine zorla test yapıldığını belirtmiştir.

38. Kurum İdaresi, Ş. D.'in Ceza İnfaz Kurumuna ilk giriş yaptığı tarih olan 8/3/2021'den itibaren rahatsızlığı ile ilgili olarak hastaneye sevki sağılandığında Kurum dışına çıktığı için Kuruma dönüşte 14 gün karantinaya alındığını, karantina süresi sonunda PCR testinin sonucuna göre normal koğuştta verileceğini ancak hükümlünün her defasında test vermemek için Kurum personeline direnmiş olduğunu ve test vermek istemediğini, bu durumunda Kurumda bulunan diğer hükümlü ve tutuklular ile Kurum personelinin sağılığını tehlikeye attığını belirtmiştir. Ayrıca kendisinden alınan COVID-19 PCR testi sonrası 10 gün yemek yiyemediğı iddiası ile ilgili olarak, hükümlünün Kurumda bulunduğı süre içerisinde kendisine iaşe edilen yemeklerini eksiksiz bir şekilde almış olduğı ve bunun yanı sıra Kurum kantininden de ihtiyacı olan yiyecekleri temin etmeye devam ettiğı ifade edilmiştir.

39. Dünya Sağılık Örgütü (DSÖ), 15/3/2020 tarihli raporunda cezaevlerini, bulaşıcı hastalıkların enfeksiyon kaynağı olabilecek yerlerden birisi olarak tanımlamıştır. DSÖ cezaevlerindeki sağılık koştullarının ve durumunun iyi olmasının, iyi bir halk sağılığı için gerekliliğı olduğunu vurgulamıştır.

40. Pandemi sürecinde Sağlık Bakanlığı ve Bilimsel Danışma Kurulu'nun tavsiye kararları doğrultusunda Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü pandeminin kontrol altına alınabilmesi için dışarıdan içeri/içeriden dışarı temasın asgari seviyeye indirilmesi hususlarında birtakım tedbirler almıştır. Tavsiye kararları çerçevesinde Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından gerekli görülen tedbirler taşra teşkilatı ile ilgili mercilere iletilerek önleyici bir pandemi yönetimi oluşturulmuştur. Bu kapsamda pandemi sürecinde Bilimsel Danışma Kurulu'nun tavsiye kararları çerçevesinde; İşyurtları Kurumlarında malzeme üretimi, Kuruma ilk kabullerde alınan tedbirler, Kurum içinde COVID-19 belirtisi gösterenler hakkında alınan tedbirler, personelin izolasyonu, izin, görüş ve nakil gibi uygulamaların durdurulması gibi konularda da tedbirler alınmıştır.

41. Bu minvalde cezaevi yönetimi tarafından başvurandan PCR testi alınması hem kendisinin sağlığı hem de diğer mahpuslar ile personelin sağlığını önceleyen bir yaklaşımdır. "Cezaevi yönetimleri -mahkûmlar başta olmak, ama personel ve ziyaretçiler de dâhil olmak üzere- cezaevlerine giren herkesi bulaşıcı hastalık tehlikesine karşı korumaktan sorumludurlar. Bu görevi gerektiği gibi yerine getirmezlerse sonuç, personelin, ziyaretçilerin ve zamanla da tahliye edilen mahkûmların toplumun diğer kesimleriyle temas etmeleri yoluyla, bölgede genel olarak sağlık sorunlarının görülmesi olur." (COYLE, Andrew; "Cezaevi Yönetimine İnsan Haklarını Göz Önüne Alan Bir Yaklaşım", Uluslararası Cezaevi Araştırma Merkezi, 2002, s.49)

42. Mahpuslar arasında hastalığın vuku bulması, mahpusların bulunduğu koşullara ve tüm Ceza İnfaz Kurumuna hastalığın yayılması anlamına gelebilecek olup son derece olumsuz sonuçlara yol açabilecektir. Bu bağlamda COVID-19 salgının sebebiyet verdiği yüksek ölüm oranları ve hastalığın yayılma hızı göz önünde bulundurulduğunda mahpusların dışarı ile temasları sonucunda kendilerinden PCR testi istenmesi makul görülebilecektir. Bu minvalde başvuranın iddialarının gerçeği yansıtmadığı anlaşılmış olup Kurum İdaresinin üzerine düşen usule ilişkin yükümlülüklerini yerine getirdiği, bu sebeple söz konusu iddianın yerinde olmadığı ve işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin "**ihlal bulunmadığı**" değerlendirilmiştir.

43. Başvuran diğer bir iddiasında, hastaneye sevk sırasında cinsel suçlardan cezası infaz edilen hükümlüler ile birlikte gönderildiğini oysa kendisinin farklı suç tipinden dolayı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğunu, durumunu Ceza İnfaz Kurumu yönetimi ve savcı ile görüşmüş olmasına rağmen herhangi bir çözüm üretilmediğini, Ceza İnfaz Kurumu Yönetimi ve Savcısının bu duruma bilerek sebebiyet verdiğini farklı suç gruplarından insanları bir araya getirerek burada sorun yaşanmasını ve kişilerin iyi hallerinin bozulmasının istenildiğini ifade etmiştir.

44. Muhatap Kurum tarafından, hükümlünün Kurumda bulunan doktor tarafından yapılan muayenesinden sonra hastaneye sevk edilmesi halinde ilgili yazışmaların Cezaevi Jandarma Karakol Komutanlığı ile yapıldığı ve Karakol Komutanlığının Kurumdan bağımsız gerçekleştirdiği planlamalar dahilinde sevk tarihlerinin belirlendiği ve hastaneye götürülerek gerekli olan tüm tedavi ve muayenelerin yaptırıldığı ifade edilmiştir. Bu kapsamda soyut nitelikteki iddianın incelenilme şartını taşımadığı ve " **kabul edilmez**" olduğu değerlendirilmiştir.

45. Başvuran, Kars T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğu sırada açlık grevine başladığını; Kurumda tutulan bir başka mahkûm tarafından yaralandığını ve Elazığ T Tipi Ceza İnfaz Kurumuna nakil için gitmeden önce yola çıkabileceği hususunda herhangi bir doktor kontrolünden geçmediğini iddia etmektedir.

46. Başvuran Ş. D.'in Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 4/10/2021 tarihinde nakil edilmiş olduğu, incelenen bilgi ve belgelerden kişinin nakli öncesi Kurum revirinden kendisi için yol raporu alındığı anlaşılmıştır. Ayrıca Kars T Tipi Ceza İnfaz Kurumuna asayiş ve güvenlik nedeniyle nakil gelen Ş.D.'in Kurumdan disiplin nedeniyle nakil olduğu, nakil olmasının akabinde nakil gittiği Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz

Kurumuna 4/10/2021 tarih ve ... sayılı belge ile hükümlünün açlık grevinde olduğunun bildirildiği tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, hükümlünün iddialarının aksine açlık grevinde olduğu bilinen bir hükümlü/tutuklunun başka bir yere nakil gönderilmeyeceği hususunda herhangi bir mevzuata dayalı hüküm bulunmamaktadır. Bu kapsamda soyut nitelikteki iddianın incelenebilme şartını taşımadığı ve "**kabul edilmez**" olduğu değerlendirilmiştir.

47. Başvuran diğer bir iddiasında, Ceza İnfaz Kurumunun koşullarına ilişkin bilgilere yer verdiği mektuplarının İdare tarafından Adalet Bakanlığına iletilmesinin engellendiğini ifade etmiştir.

48. Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü ve tutuklular tarafından resmi kurum ve kuruluşlara hitaben yazılan dilekçelerin görevli infaz ve koruma memurları tarafından toplanarak Kurum Başmemurluk Birimine getirildiği, Başmemurluk Biriminde dilekçelerin incelenip ilgili olduğu birimlere ulaştırıldıktan sonra, dilekçelerin muhatabına gönderildiği dilekçelerin gönderildiğine dair UYAP ekranından alınan ekran görüntüsü ekte sunulduğu belirtilmiştir. Yapılan incelemede başvuranın göndermiş oldukları dilekçelerin muhatap kurumlara gönderilmeleri noktasında bir sorun yaşanmadığı, dilekçelerin gönderildiği anlaşılmıştır. Bu belgeler sonucu dilekçelerine işlem yapılmadığı iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle "**kabul edilmez**" olduğu değerlendirilmiştir.

49. Başvuranın diğer bir iddiası ise yeni geldiği Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda isimlerini bilmediği mahpusların diğer mahpusları yaraladıklarına, öldürmeye çalıştıklarına, eşyalarını ve paralarını gasp ettiklerine, kendisinin de bu kişiler tarafından saldırıya uğradığına ve ölüm tehlikesi ile karşı karşıya olduğuna, kendisinin saldırıya uğramasından önce adını bilmediği bir mahpusa da saldırdıklarına ve İnfaz Koruma Memurunun mahpusu ölüme terk ettiğine ilişkindir.

50. Ceza İnfaz Kurumu tarafından verilen cevapta Kurumda barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların gerek sözlü gerek fiziki olarak hiçbir hükümlü ve tutukluya baskı ve tehdit uygulamasının söz konusu olmadığı, kanun ve yönetmelik dışında herhangi bir uygulama yapılmadığı, yapılan incelemeler sonucunda Ş. D.'in iddia ettiği gibi bir tehdidin söz konusu olmadığı,

51. Hükümlü ve tutukluların Ceza İnfaz Kurumlarındaki hasımlarını beyan etmesi durumunda aynı odalara verilmelerinin söz konusu olmadığı, hastaneye ve adliyeye gidiş ve gelişlerin hasımlık hükümlü ve tutukluların denk gelmeyecek şekilde ayarlandığı,

52. Hükümlünün zaman zaman keyfi ve yasal olmayan isteklerini kabul ettirmek için çeşitli yollara başvurduğu, taleplerinin kabul edilmesi amacı ile soyut düşüncelerle asılsız iddialarda bulunarak açlık grevi eylemlerine başladığı,

53. Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakil gelen hükümlü ve tutukluların kayıtları yapılır iken hasımlık durumlarının kendilerine sorulduğu, hasımlık olduğu kişi var ise isimleri kayıt edilerek Kurumda bulunup bulunmadığının tespit edildiği ve oda yerleştirmelerinin buna göre idare ve gözlem kurulu tarafından yapıldığı,

54. Adı geçen hükümlünün Kuruma girişte ve akabinde kurumda hasımlık olduğunu bildirir bir talep dilekçesinin olmadığı, kişinin 28/4/2022 tarihli UYAP YARDEF Hasımlık Sorgulama Raporundan da hasım bildirdiği veya kişiyi hasım bildiren kimsenin olmadığı tespit edildiği belirtilmiştir. Bu minvalde başvuranın bu iddiaları hakkında açıkça dayanaksız olduğu gerekçesi ile söz konusu iddiaların "**kabul edilmez**" olduğu

değerlendirilmiştir.

55. Başvuran bir diğer iddiasında ise, Kurum personeli tarafından işkence ve kötü muameleye maruz kaldığını, bu personelin Ş. Y. isimli personelin ekibi olduğunu iddia etmektedir.

56. Muhatap Kurum olan Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun cevabi yazısında, İnfaz ve Koruma Başmemuru olarak görev yapmakta olan Ş. Y. S.'in, Ş. D.'e kötü muamelede bulunmadığı, sözlü telkinde bulunduğu ve telkinde bulunur iken "kendine zarar verme, canına yazık, bu şekilde cezan bitmez, aksine disiplin cezaların nedeniyle cezanın üzerine ceza ekleniyor" diyerek tavsiyede bulunduğu, Elâzığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun 24 saat güvenlik kameralarıyla izlendiği, Kurumda bulunan herhangi bir hükümlüye karşı yapacağı olumsuz tutum ve davranışın gerek adli gerekse idari yönden yaptırım olacağını, hükümlü Ş. D.'in bahsettiği gibi kimseye fiili veya sözlü olarak kötü muamelede bulunmadığı ifade edilmiştir. Başvuran iddialarını destekleyen, bir çıkarım yapılmasını sağlayabilecek veriler sunmamıştır. Söz konusu iddiaların dayandığı bir temel bulunmamaktadır. Başvuranın bu iddiaları hakkında açıkça dayanaksız olduğu gerekçesi ile söz konusu iddiaların "**kabul edilmez**" olduğu değerlendirilmiştir.

57. Başvuranın yukarıda yer alan iddiaları bir bütün olarak değerlendirildiğinde; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, bir iddianın kanıtlanması hususunda yeterli ölçüde sağlam, kesin ve aralarında çelişki olmayan çıkarımların ve aynı derecede çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasını aramıştır (AİHM, İrlanda-Birleşik Krallık, B. No: 5310/71, 10/9/2018, §161). AİHM, bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, Bouyid/Belçika, B. No: 23380/09, 28/9/2015, §86).

58. İhlal iddiasında bulunan kişinin iddialarını ispat etmesi genel kural olduğundan hukuki ve fiili deliller ile desteklenmeyen başvurular da açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. Anayasa Mahkemesi, ispat yükümlülüğü başvurana ait olmasına rağmen başvurucular tarafından soyut şekilde birtakım hükümlere atıfta bulunulması ancak söz konusu hükümlerin nasıl ihlal edildiğinin açıklanmaması ve ispatlanmaması durumunda başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olup "**kabul edilmez**" olduğuna karar vermiştir (AYM, Muhittin Kaya, B. No: 2013/1213, 4/12/2013, §32).

59. AYM, başvurunun ihlal iddialarını kanıtlayamadığı, temel haklara yönelik bir müdahalenin olmadığı ya da müdahalenin meşru olduğu açık olan başvurular ile zorlama şikayetlerden ibaret başvuruların açıkça dayanaktan yoksun kabul edileceğini belirtmiştir (AYM, Hikmet Balabanoğlu, B. No:2012/1334, 17/9/2013,§32). Objektif olarak imkansız, açıkça uydurulmuş ya da açıkça sağduyuya aykırı olaylara ilişkin şikayetler olarak tanımlanan zorlama şikayetler açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. Hukuk öğrenimi olmayan ortalama bir kimse için, Sözleşmeye ilişkin bir ihlal bulunmadığının açıkça görülebildiği durumlar da bu kapsamda değerlendirilmektedir (Kabul Edilebilirlik Kriterleri Rehberi, Anlaşılmaz veya Uydurma Şikayetler Bölümü, s.69).

60. Ceza İnfaz Kurumu tarafından, başvuranın iddialarına ilişkin gönderilen bilgi ve belgelerden; başvuranın iddialarında yer alan hususların mevzuat kapsamında ve Ceza İnfaz Kurumunda bulunmuş olmanın neticesi sebebiyle yaşanan olağan durumlar ve hukuk düzeninin öngördüğü sınırlar içerisinde kaldığı, temel haklara yönelik herhangi bir müdahalenin ve kötü muamelenin olmadığı sonucuna varılmıştır. Şikâyetlerin açıkça

sağduyuya aykırı ve zorlama şikâyetler olduğu değerlendirilmiştir. Açıklanan nedenlerle; başvuranın iddia ettiği hususlar açıkça dayanaktan yoksun olmaları nedeniyle "**kabul edilmez**" bulunmuştur.

61. Diğer taraftan, başvuran naklinin talep ettiği illere yapılmadığını iddia etmiş ve isteği doğrultusunda naklinin yapılmasını talep etmiştir. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından başvuranın disiplin nedeniyle nakil olarak geldiği ve "*Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, mahkeme kararı, kurum güvenliği, can güvenliği veya hastalık sebepleriyle nakil hariç, altı ay kalmak zorundadırlar.*" hükmüne uygun olarak nakil olmasının mevzuat çerçevesinde mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

62. Nakil talepleri; 5/6/2015 tarihli Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler konulu 70817034-010.06.01/2015-585 sayılı Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Genelgesi'nin 22'nci maddesinin beşinci fıkrası ve 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü" başlıklı 43'üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca Genel Müdürlükçe değerlendirilmekte ve nakil taleplerine ilişkin Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilen işlem ve eylemler idari işlem statüsünde yer almaktadır. Başka Ceza İnfaz Kurumuna nakil işlemi Adalet Bakanlığının yetkili olduğu ve ilgili Genel Müdürlük tarafından yerine getirilen bu görevin idari işlem veya eylem olarak yürütüldüğü ve bunlara karşı yargı yolunun açık olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda nakil talebinin yerine getirilmemesi iddiasının; 6701 sayılı Kanun'un 9/1-i ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci ve 49'uncu maddeleri uyarınca Kurumun görev alanına girmemesi ve inceleme şartını taşıyamaması sebebiyle "**kabul edilmez**" olduğu kanaatine varılmıştır.

63. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunu'nun 54'üncü maddesinde "*Hükümlülerin kendi istekleri ile buldukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için; a) gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri, b) Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri, c) (Değişik:14/4/2020-7242/30 md.) Ceza İnfaz Kurumlarında bulunması gereken sürenin üç aydan fazla olması, d) İyi hâl göstermeleri, disiplin cezası almamış veya kaldırılmış olması, e) İstekte bulunulan kurumda yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması ve tutukevi olmaması, f) Mahkûmiyet sürelerine uygun hükümlülerin barındırıldığı bir kurum olması, g) Daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması, gerekir.*" hükmü yer almaktadır.

64. Mezkur Kanun'un "Disiplin Nedeniyle Nakil" başlıklı 55'inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan, (1) "*Hükümlü, hücreye koyma cezasını gerektiren eylemlerde bulunması hâlinde kurum yönetimince hakkında disiplin işlemi yapılır ve kurum en üst amirinin istemi üzerine Bakanlıkça başka kurumlara nakledilebilir. Disiplin cezaları yeni kurumlarda çektirilir.*" (2) "*Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, mahkeme kararı, kurum güvenliği, can güvenliği veya hastalık sebepleriyle nakil hariç, altı ay kalmak zorundadırlar.*"

65. Sonuç olarak; Ceza İnfaz Kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirilmekte birlikte, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında kötü muamele yasağının "**ihlal edilmediği**" kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

13.04.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye